

M.S. 272
1915
M.S. 232

ശ്രീ തുരു നാണചരണാലയം
ശിവമയം.

ബാലപാഠാമൃതം.

തിരുവനന്തപുരം
വെളുത്തേരിൽ കേശവൻ വൈദ്യരവകുളാൽ
ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടത്.

പ്രസാധകൻ,
ആർ. മാധവൻ ഉണ്ണിത്താൻ.

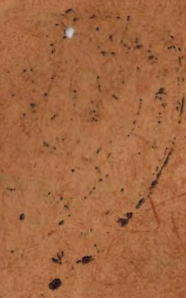
കേരളവർമ്മ വിദ്യാമന്ദിരത്തിൽ നിന്നും ആയിരം
പ്രതികൾ അവകാശം വാങ്ങി
കൊല്ലം “മനോമോഹനം” പ്രസ്സിൽ
അച്ചടിച്ചത്.

൧-ാം പതിപ്പ്—കാപ്പി—൧൦൦൦.
കാപ്പി റൈറ്റ്.
൧൦൦൮൯.

വില ൩-൩.

Ted

Ed

272

651

ഈ പുസ്തകം

മമ്മാമഹിമശ്രീ

അനന്തപുരത്തു

എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ

എം. ഏ. എം. ആർ. എ. എസ്.

തിരുമനസ്സിലേക്കു

തൃപ്പാദങ്ങളിൽ

സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

മഹാമഹിമശ്രീ

എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ

എം. എ. എം. ആർ. എ. എസ്.,
തിരുമനസ്സിലെ അഭിപ്രായം.

സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കുന്ന മലയാളികളെ സഹായിക്കുന്നതിനു 'ബാലപ്രബോധനം, എന്ന ഒരു പഴയ പുസ്തകമേ ഇതേവരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. അങ്ങനെ ഒരു പുസ്തകമുള്ളതും തുലോം ചെറുതും സ്ഥൂലവുമാണു. അതിനാൽ സംസ്കൃതമഹാജ്ഞവത്തിൽ ഇറങ്ങി വിനോദിക്കുന്നതിനു കൗതുകമുള്ള കേരളീയബാലന്മാർ ഇപ്പോൾ കേവലം നിരാലംബന്മാരായിരിക്കുന്നു. കേശവസ്മരിവിരചിതമായ "ബാലലപാരാമൃതം" അവർക്കു ഒരുതക്കുന്ന ഹസ്താലംബം കൊടുക്കുമെന്ന നിസ്സംശയം പറയാം. ഈ ഗ്രന്ഥം പദ്യരൂപമായിട്ടെഴുതിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും വളരെ ലളിതമായിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ പ്രഥമഭാഗം 'ബാലപ്രബോധന'ത്തിലുള്ള വിഷയം മുഴുവൻ വിസ്തരിച്ചു കാണിക്കുന്നു. ദ്വിതീയഭാഗത്തിൽ വ്യാകരണപരിഭാഷകൾ, സന്ധിനിയമങ്ങൾ മുതലായ വിഷയങ്ങളുടെ ഒരു വിവരണമുണ്ട്. ഇത്രയുംകൊണ്ടു ഗ്രന്ഥത്തിനു പൂർത്തിയാക്കിയതിനായി തോന്നുന്നില്ല. സന്ധിയിൽ പാണിനിയുടെ സാമാന്യവിധികളെ മാത്രം സംഗ്രഹിച്ചാൽ മതിയാകുമായിരുന്നു. വിശേഷവിധികളെ മുക്കിലും മൂലയിലും നിന്നു തേടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു ഇത്രത്താളം പ്രധാനമാക്കണമെന്നില്ലായിരുന്നു എന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നു.

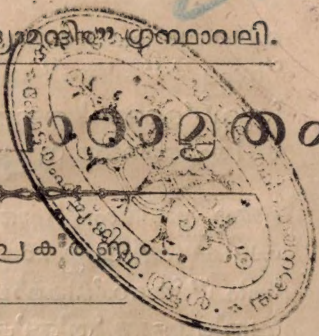
മാവേലിക്കര— }
എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ }
എം. എ. എം. ആർ. എ. എസ്. }

272

“കേരളവർമ്മവിദ്യാമന്ദിരം” ഗ്രന്ഥാവലി.

ബാലപാഠമാതൃക.

പദപ്രകാശനം.

ഹരിഃ ശ്രീ ഗണപതയെ നമഃ
അവിഷ്ണുമതേ.

ഗണേശനും ഷൺമുഖനാഥനും ശ്രീ—
പുണ്ണീശനും പാണിനിവാണിമാതും
പ്രണക്കരുണാം തുരുനാഥനും മേ
തുണയ്ക്കുമാറാകണമാത്തമോദം.

ആശുഭകേരളബാലനാ—
മാതൃഭാഷോപപത്തയേ
“ബാലപാഠമാതൃക” വക്ഷ്യേ
സംക്ഷിപ്തൈവം സ്വഭാഷയാ.

ഹ

“പദ്യമോ” “ഗദ്യമോ” കണ്ടാൽ
പദം മുൻപേ ഗ്രഹിക്കണം
തത്ത്വപദ്യം ചതുഷ്ഠാദം
നാനാവൃത്ത വിചിത്രിതം.

ര

ഗദ്യമോ വാചകം തന്നേ
ഗാനവും ഗദ്യഭേദമാം
ഗദ്യപദ്യകൃതം മുദാ
ഹന്ദശ്ശാസ്ത്രേണ വേദ്യമാം.

൩

വിഭക്ത്യന്തരപദബോധ്യം
 “സുഷ്” “തിങ്ങ” വിഭക്തികൾ
 ‘സുവ’ ‘മെവം’ തുടർന്നിട്ട-
 ണിരപഞ്ഞൊന്നു സൂപ്പുകൾ.

൪

രാമകൃഷ്ണാദിയാം “പ്രാതി
 പദിക”ങ്ങളിലായ്തും
 ‘തിപ’ ‘തസാ’ദികളായിട്ടു
 പതിനെട്ടുണ്ടു ‘തിങ്ങ’കൾ.

൫

ഭൂ മുൻപായുള്ള ധാതുക്കൾ
 കണത്തിൽ തിങ്ങുമെത്തിട്ടും
 രണ്ടിടത്തും വിഭക്ത്യർത്ഥ
 പ്രത്യയങ്ങളിവയ്ക്കു പേർ.

ധാതുവല്ലവ്വമുണ്ടത്രേ
 പ്രത്യയത്തോടു വേദമായ്
 ഭവിപ്പൂ പ്രാതിപാദികം
 “നാമ”മെന്നും കുറിച്ചിടാം.

൭

ക്രിയാവാചികളായ് ഭൂവു
 മേധയും മുതലായ്ക്രമാൽ
 പലതുണ്ടത്ര ധാതുക്കൾ
 സന്നാദ്യന്തങ്ങളും തഥാ.

൮

ധാതുവും പ്രാതിപദികം
 രണ്ടും പ്രകൃതിതന്നെയൊ
 പ്രകൃതിക്കുത്തരത്തിങ്ക-
 ലോരോകാത്യാർത്ഥമായുടൻ

൯

വിധിക്ക് “മുപദേശങ്ങൾ”
 “പ്രത്യയ”ങ്ങളനേകയാ
 “ധാതു” “സൂത്ര” “ഗണം” മുൻപായ്
 പാണിന്ദ്രാദിമഹർഷിമാർ.

൧൦

സംകേതിച്ചുള്ള ശബ്ദങ്ങൾ—
 ഉപദേശങ്ങളുണ്ടെന്നുപേർ
 സുബന്തം താൻ തിദന്തംതാൻ
 പദം രണ്ടുവിധത്തിലാം.

൧൧

സുബന്തമവ്യയം പിന്നീ—
 നവ്യയമിതിദിധാ
 അവ്യയങ്ങളിലാകുമ്പോൾ
 സുച്ഛലോപിച്ചുനിന്നുപോം.

൧൨

പ്രാദിയും ചാദിയും പിന്നെ
 സ്വാഭാദ്രം താനമിങ്ങനേ—
 നാനാവിധങ്ങളായിട്ട—
 ണവയുപലതണ്ടുപോൽ.

൧൩

ലിംഗം വിഭക്തി വചനം
 മൂന്നാലുമഴിവെന്നിയേ
 നില്ക്കുന്നതവ്യയം മരേന്ദ—
 തനവ്യയമതീവിധം.

൧൪

കൃദന്തം തലിതാന്തം താൻ
 സമാസന്താനമിങ്ങനേ
 സുബന്തം ത്രിവിധം തത്ര
 ക്രിയയാകും കൃദന്തവും.

൧൫

കൃൽപ്രത്യയാന്തമാം ശബ്ദം
കൃദന്തം പരികീർത്തിതം
തദ്വ്യാനീയാദിയായിടം
പ്രത്യയം കൃത്തറിഞ്ഞുകൊൾ.

൧൬

ധാതുക്കളോടു ചേർന്നത്രേ
വത്ര കൃത്തുകളോതുവൻ
നാമത്തിൽ പ്രത്യയം ചേർന്നാൽ
തലിതൻ തന്നെയായ്ക്കും.

൧൭

‘ഇണങ്ങാ’ദികളായോർത്താ-
ലവയും പലതുണ്ടുപോൽ
ഒന്നിലേറെപ്പദം ചെമ്മേ
ചേർന്നീടുമ്പോൾ സമാസമാം.

൧൮

അവ്യയീഭാവനേ മുനി-
ട്ടനേകവിധമുണ്ടതും
ഇതിലുത്തരഖണ്ഡത്തി-
ലതെല്ലാം സംഗ്രഹിച്ചിടം.

൧൯

സുബന്തവും രണ്ടുവിധത്തിലുണ്ടുപി-
ന്നജന്തമൊന്നാത്രഹലന്തമന്യമാം
അവണ്ണ കാല്യച്ചുകളന്തമാകില-
ങ്ങജന്തമാം കാദികളന്യമായ്ക്കും.

൨൦

രാമകൃഷ്ണാദിയായിട്ട-
ങ്ങജന്തങ്ങളുനേകധാ
പ്രാക്രമാഡാദിയാരിട്ട
ഹലന്തങ്ങളുമങ്ങനെ.

൨൧

ലിംഗം മൂന്നുവിധത്തിലുണ്ടതുകൂടെ

പുസ്തകവും ക്ലിബവും

പിന്നീട് ഷുവിഭക്തി തത്രവചനം

മൂന്നുകേരോരോന്നിനും

ലിംഗം സംസ്കൃതഭാഷയിൽ പ്രകൃതിയാൽ

തന്നല്ലപോൽ മിക്കതും

ചൊന്നാൻ പ്രത്യയയുക്തിയാലിതരഭാഷ-

യ്ക്കീവിധം ദുർല്ലഭം.

൨൨

ഏകം ദ്വികം ബഹുവിധിസംഖ്യകളാ-

നാകുന്നുപോലും മുനി പാണിനീന്ദ്രൻ

ഏകീടിനാനീ വചനങ്ങൾ മൂന്നു-

മേകാദിയായിട്ടവ കണ്ടുകൊൾവിൻ.

൨൩

വിഭക്തിപ്രകരണം.

പദഭേദം ചൈതന്യശേഷം

വിഭക്തികൾ കഥിക്കണം

പ്രഥമാദികളായിട്ടു

സപ്തമൃത്തം വിഭക്തികൾ.

൨൪

സംബോധനത്തിലും തത്ര

പഃത്ത്യാൽ പ്രഥമതന്നെയും

നാമംചൊല്ലിവിളിച്ചിട്ടു-

ന്നതു സംബോധനം സഖേ.

൨൫

കർത്താവിങ്കൽ പ്രഥമയാ
കർമ്മത്തിങ്കൽ ദിതിയയും
തൃതീയ കരണത്തിങ്കൽ
സംപ്രദാനേ ചതുർത്ഥിയും.

൩.

അപാദാനേ പഞ്ചമീച
സംബന്ധേ ഷഷ്ഠിയും തഥാ
ആധാരേ സപ്തമീചൈവം
ചൊന്നേന്നേഴു വിഭക്തികൾ.

൪

ഷഷ്ഠിപ്രഥമവിട്ടുള്ള-
തൊക്കെയും കാരകങ്ങളാം.

൫

ക്രിയാപ്രയോജകം നാമ-
ക്രിയാനപയി ച കാരകം
ക്രിയാപ്രവർത്തകൻ കർത്താ
തദിച്ഛം തത്ര കർമ്മമാം.

൬

കരണതു ക്രിയാസിദ്ധി
സാധനം സമ്പ്രദാനമോ
വഴിയേ വല്ലതും നല്ലാ-
നിച്ഛിക്കപ്പെട്ട ഭാജനം.

൭

വിഭാഗത്തെജ്ജനിപ്പിക്കും
ക്രിയയോർത്താലപായമാം
അപായത്തിലുദാസീന-
മപാദാനമതോക്തേഭോ.

൮

ക്രിയകൾക്കാശ്രയം പോലു-
മാധാരം നാമകാരകം
ഹേമംനൽകുന്നു ഗോവിന്ദൻ
തൻകൈകൊണ്ടു ദിവാനിശം.

൯

ബ്രാഹ്മണർക്കും ബുധന്മാർക്കും
തത്രാസ്കന്നതാം ക്രിയ
ഗോവിന്ദനരൂപകർത്താവാം
തൽപ്രചർത്തകനാകയാൽ.

൧൦

തന്നാൽ നൽകുന്ന തന്നിട്ടും
ഹേമംകർമ്മാ ദ്വിതീയയാം
തൽക്രിയാസാധനം കയ്യോം
കരണം താൻ തൃതീയയും.

൧൧

നല്ലാൻദിഷ്ടസൽപാത്രം
ബ്രഹ്മണാദിമഹാജനം
സംഗ്രഹാനമതികൽ താൻ
നാലാമത്തെ വിഭക്തിയും.

൧൨

പത്രം വൃക്ഷത്തിൽ നിന്നതു
പതിക്കുന്നു ധരാതലേ
പതിക്കുന്നെന്നതൊഴിലെ-
പ്പാത്തുകണ്ടാലപായമാം.

൧൩

അത്രോദാസിനമാം വൃക്ഷ-
മാപാദാനഞ്ചപഞ്ചമി
പതനാശ്രയമായിട്ടും
ധരാതലമതോർക്കിലോ.

൧൪

ആധാരമെന്നുചൊല്ലുന്നി-
തതിന്നേഴാം വിഭക്തിയും
വിഭക്തികൃമമീവണ്ണം
സംക്ഷേപിച്ചുചെയ്തതാൻ.

൧൫

അത്ഥപുഷ്പി കുറഞ്ഞുകൊ-
മത്ര ഭാഷയിലാകയാൽ.

൧൬

ഇക്കാരകങ്ങളിലൊരോവിധി പാരമ്യമുണ്ടു
ചൊല്ലൊണ്ടു ശാസ്ത്രപരിപാടിയതത്രവേണ്ടു
ഇക്കുട്ടികൾക്കറിവിനിവിധമാദ്യമോതി
വൈക്കേണമെങ്കിലതു മലിപ്പെടുപ്പമേകും.

൧൭

ക്രിയാപ്രകരണം.

ക്രിയരണ്ടുവിധം ലോകേ
തിങ്ങണം താൻ സുബന്തവും
ഭവത്യാദിതിങ്ങണംപോൽ
ഭവന്നാദി സുബന്തമാം.

൧൮

പരസ്പരപദവുംപിന്നീ-
ടാത്മനേപദമിങ്ങനേ
രണ്ടുജാതിവരും തത്ര
തിങ്ങണം ധാതുനിഷ്പയാൽ.

൧൯

ഭൂതം തഥാ വർത്തമാനം
ഭവിഷ്യത്തെന്നമിങ്ങനേ-
മൂന്നുകാലങ്ങളിൽതന്നേ
വരുകുകളേവയും.

൨൦

ഭൂതം കഴിഞ്ഞതാകാലം
വർത്തമാനം നടപ്പതും
വരുവാനുള്ള കാലംപോൽ
ഭവിഷ്യത്തെന്നുചൊല്ലതും.

൨൧

രണ്ടുജാതിയിലുംചേന്ന്
തിങ്ങുന്നക്രിയകൾക്കെടോ
കാലംമൂന്നുഗ്രഹിപ്പുപ്പൻ
മൂലം ദശലകാരമാം.

൭

ലട്ടം ലങ്ങും ലിട്ടു ലിങ്ങും
ലൊട്ടും ലട്ടം വിധികലേ
ലിങ്ങുമാശിസ്സിലേ ലിങ്ങും
ലുങ്ങും ലുട്ടും ലകാരമാം.

൩

ലട്ഭവത്യേധത്തേതാനം
ലങ്ങാമഭവദൈധത
ലിട്ടിൽബഭൂവൈധാംചക്രേ
അഭൂദൈധിഷ്ഠ്യലുങ്ങുമാം.

൭

ലോട്ടിൽഭവതേധതാം ച
ഭവിതാഗൈധിതാചലുട്ട്
ഭവേദേധേതലിങ്ങാശി-
ലുങ്ക് ഭൂതാദൈധിഷ്ഠ്യല.

൧

അഭവിഷ്യത്തഥാലുങ്ങാ-
മൈധിഷ്യതചതാനമാം
പ്രഥഭവിഷ്യതിഗൈധിഷ്യ-
തേചരണ്ടുപദത്തിലും.

൯

രൂപസാമാന്യമീദണ്ണം
ഗണോക്താ പുനരോക്തോ
ലട്ടാനേ വർത്തമാനത്തിൽ
ഭൂതലുങ്ക്ലുങ്ങുലിട്ടുകൾ.

൧൦

ലോട്ടം ലൂട്ടം തഥാ മരണം
ഭാവിക്കാലത്തിലായ്ഞും
തിങ്ങുന്ന പ്രഥമൻതാനും
മദ്ധ്യമൻ പുനരുത്തമൻ.

൧൧

പുരുഷന്മാർകളിമൂന്നേ-
യുള്ളപോലും വിഭക്തികൾ
ഉത്തമൻ പുരുഷൻ വന്നാൽ
കന്താവസ്തുത്തിലായ്ഞും.

൧൨

അതു മദ്ധ്യമനെനാലോ
കന്താ യസ്തുത്തിലാണുപോൽ
ഇവരണ്ടുമൊഴിച്ചെടുത്തും
പ്രഥമൻ പുരുഷൻ വരും.

൧൩

ക്രിയ കർമ്മത്തിലാകട്ടേ
തഥാ ഭാവത്തിലാകിലും
പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നേരം
വരുമങ്ങാതമനേപദം.

൧൪

രൂപഭേദം കുറഞ്ഞൊന്നു
സംഭവിച്ചിടുമപ്പൊഴേ
ഏകതേ ഏകതയെന്നാം
പക്ഷതേതരപക്ഷതേ.

൧൫

കന്താവികൽ പ്രയോഗിച്ചാൽ
പദം രണ്ടും പ്രയാജ്യമാ
ധാതുവിൽ കർമ്മമിച്ഛാഞ്ഞാ.,
ലകർമ്മകമതായ്ഞും.

൧൬

കമ്മമേകം വരുന്നാകിൽ
ചൊല്ലാമതു സകമ്മകം
കമ്മാ രണ്ടുള്ള ധാതുക്കൾ
ദപികമ്മകമറിഞ്ഞിട്ടു.

സകമ്മകമതും പിന്നെ
ദപികമ്മകമതും തഥാ
കുന്താവിദ്യം പ്രയോഗിക്കാം
കമ്മത്തിങ്കലുമാ സഖേ.

൧൮

അകമ്മ ധാതു ക്രിയയോ
കർത്താഭാവങ്ങൾ രണ്ടിലും
പരസ്പര പദ ധാതുക്കൾ
ഭാവത്തിങ്കൽ ഭവിക്കിലോ.

൧൯

ആത്മനേ പാദമാമത്ര
ഭവതിക്കിഹ ഭൂതനേ
തിദന്ത ക്രിയയിവണ്ണം
സംക്ഷേപിച്ചുരചെയ്തു ഞാൻ.

൨൦

സുബന്തക്രിയ ചൊല്ലീടാം
'ശത്രു'ന്താം 'ശാന്തജ'ന്തവും
കന്തഃ കന്തവൽ, കപസു, ചും തുച്ഛം,
നപല്പം, തവ്യം, ദി കൃത്യനം,

൨൧

തമൻ, തപഃച, ഞമുല്യപ്ത-
മേവം നാലവ്യയങ്ങളും
പതിമൂന്നുവിധാ തന്നേ
സർവ്വ ധാതുവിദ്യം വരൂ.

൨൨

കുവൻ ശത്രുന്തമാകുന്നു
കവാണശ്ശാനജന്തമാം
കൃതഃകൃത പ്രത്യയം തത്ര
കൃതവാൻ കതവ ദന്തവു.

൨൩

കപസന്തം ചക്രിവാൻ കർത്താ
തൃച്ചാം ണപക്രുകാരകഃ
ഉപ്രത്യയം ചികീർഷുസ്യാൽ
കർത്തവ്യസ്തവ്യനാം സഖേ.

൨൪

അനീയഃ കരണീയശ്ച
കാശോ യൽ പ്രത്യയസ്തഥാ
ബുദ്ധി പ്രത്യയം കൃത്തിൽ
ചില ധാതുവിലേ വത്ര.

൨൫

മൂന്നലിംഗത്തിലും ചേരും
കൃദന്തമിവയൊൻപതും
ലിംഗം പ്രത്യയമൊപ്പിച്ചു
രൂപം തത്ര വിധിക്കണം.

൨൬

കർത്തം തമുന്നന്തമത്രേ
കൃതാ തപാബന്തമോക്തീ
കാരംകാരം കഥംകാരം
ണമുലന്തമിതിദിധാ

൨൭

സംസ്കൃത്യേതില്യബന്തം താൻ
നിത്യം സോപചദം സഖേ
പ്രപരാദികളാംപോലു-
മുപസഗ്ഗ്ജളായവ.

൨൮

ധാതുവിന്നുപസുഗ്ഗ്ത്താ-

ലതമഭേദം വരും കപചിൽ

൨൯

പ്രപരാ പസമന്നപവാധി നിർ ഭ-

വ്യഭിഭുഷുവ നിഷ്ഠിതിസ്തമാ ച

അപി സുദതി ചേതി വിശതിസ്ത-

ന്യുപസുഗ്ഗ്ഭ്യധികാസ്തമാഭ് നിഃയാഗാൽ. ൩൦

ശതൃവം തത്രശാനച്ഛം

ഭൂതകാലേ വരാദൃശം

കുപ്തം കുപ്താണാം രണ്ടും

വർത്തമാനേ യഥാക്രമം.

൩൧

ശതന്തേ ഭാവിക്കാലത്തിൽ

കരിച്ചുനന്നരൂപമാം

കരിച്ചുമാണെന്നാകും

ശാനജന്തമതിദൃശം.

൩൨

കുപ്താണാം എന്നു കർത്താവിൽ

ക്രിയമാണസ്സകർമ്മണി

ഭൂയമാനസ്തഥാഭാവേ

യദന്തം കർമ്മഭാവയോഃ

൩൩

കതഃ കതവൽ കപസുവിമൂന്നും

ഭൂതകാലേ ഭവിക്കുമേ

കതപാന്തം കർത്താവിൽ കർമ്മ-

ത്തിലും ഭാവത്തിലും വരും.

ഭാവേകത പ്രത്യയം വന്നാൽ

ക്രിബം കൃത്യങ്കലും തഥാ

കതവതും കപസുവും തത്ര
രണ്ടും കത്താവിലേ വത്ര.

൩൫

തൃജ്ഞം വാണപലന്തം വാ
വന്തമാനേച കത്തരി
കമ്മത്തിൽ ഷഷ്ഠിയാമത്ര
കത്താഗ്രാമസ്യകാരകഃ.

൩൬

കൃത്യന്തം ഭാവിയിൽത്തന്നെ
കമ്മഭാവങ്ങൾ രണ്ടിലും
തപമന്തം വാ ലുബന്തം വാ
ണമുലന്തമിതിത്രയും.

൩൭

ഭൂതകാലത്തിലെപ്പോഴും
ഭാവികാല തുമുന്നപി
നാലും കത്താവിലേ ചേരു
പോലുമവ്യയമിത്രയും.

൩൮

ചെയ്തയെന്നതു ചെയ്യിക്ക
യെന്നാകുമ്പോൾ ണിജന്തമാം
ചെയ്യാനിച്ഛിക്കയെന്നാകിൽ
സന്നന്തം ധാതുയുക്തമാം.

൩൯

ഏററംചെയ്യുന്നുവെന്നായാൽ
യങ്ങനും യങ്ങല്യഗന്തവും
ഏല്പാം ധാതുക്കളിൽ ചേരും
സുബന്തേ ച തിങ്ങന്തകേ.

൪൦

കുവ്വൻ കാരയെന്നാകും
കരോതേഃ കാരയത്വപി

കൃതഃ കാരയിതശ്ശൈവ
യഥായോഗം ണിജന്തവഃ

൪൧

ഭവന്നെന്നതുസന്നതേ
ബഭ്രൂഷന്നെന്നരുപമാം
ബുഭ്രൂഷതീതിലതിക-
ലേഖം സർവ്വം സംഭവേൽ.

൪൨

ബോഭ്രൂയമാനോയജ്ഞികൽ
തഥാബോഭ്രൂയതേപിച
ബോഭവൻ യജ്ഞം താൻ
ബോഭവിതീതിലതിലും.

൪൩

ക്രിയാസ്വരൂപസാമാന്യ-
മേവം ദിങ്മാത്രമിതി
ക്രിയാപ്രയോഗവിധിക-
ളെല്ലാം ചൊല്ലാമറിഞ്ഞുപോൽ.

൪൪

പ്രയോഗപ്രകരണം.

ധാതുവിൽ കർമ്മമില്ലാത്താ-
ലകർമ്മകമതാത്മ്യം
കർമ്മമേകം വരുന്നാകിൽ
ചൊല്ലാമതു സകർമ്മകം.

൧

കർമ്മം രണ്ടുള്ള ധാതുക്കൾ
ദികർമ്മങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടു
സകർമ്മകമതു പിന്നെ
ദികർമ്മകമതു തഥാ

കന്താവില്യം പ്രയോഗിക്കാം
കമ്മത്തിങ്കലുമാം സഖേ
അകമ്മധാതുക്രിയയോ
കന്തുഭാവങ്ങൾ രണ്ടിലും.

൩

കന്താ പ്രഥമയാകുമ്പോൾ
കന്താവിങ്കൽ പ്രയോഗമാം
കമ്മം ദ്വിതീയയാമത്ര
സീതയെക്കണ്ടു രാഘവൻ.

൪

കന്താ തൃതീയയാകുമ്പോൾ
കമ്മത്തിങ്കൽ പ്രയോഗമാം
കമ്മം പ്രഥമയായിട്ടും
ജിതോ രാമേണ രാവണൻ

൫

കന്താ തൃതീയയായിട്ടും
കമ്മമില്ലാതെയും വരും
ഭാവേ പ്രയോഗമാമപ്പോൾ
ചാട്ടതായി മൃഗങ്ങളാൽ

൬

കന്താവിൽ ത്രിവിധം തത്ര
കമ്മത്തിൽ ദ്വിവിധം തഥാ
ഭാവത്തിലേകവിധമാം
കമ്മകന്താവിലേകവും

൭

ഏവമേഴുവിധം ലോകേ
പ്രയോഗം ക്രിയകൾക്കെടോ
കമ്മമില്ലാത്ത കന്താവിൽ
ശോഭിക്കുന്നു ദിവാകരൻ

കർമ്മവത്തായ കർത്താവിൽ
സീതയെക്കണ്ടി രാഘവൻ
രണ്ടു കർമ്മങ്ങളിൽ കൃഷ്ണൻ
പാൽ കറന്നു പശുക്കളേ.

൯

കറന്ന ക്രിയയിൽ കർമ്മം
പാലും തത്ര പശുക്കളും
ഭൂമിയാചഞ്ചാസ്യ പത്മങ്ങൾ
പചതിച്ഛിജിദന്ധിയും.

൧൦

രുധിപ്രാശ്ചിന്ധനശിശു
മുഷിശ്ശാസി ഭൂമാദികൾ
നയകർഷ്ണിയും ഹൃത്തും
വഹതാനം നയാദികൾ

൧൧

ഭൂമാദിയും ദ്വികർമ്മങ്ങൾ
നയാദികളുമങ്ങന
ദ്വികർമ്മധാതുക്രിയയേ
കർമ്മത്തിങ്കൽ കഥിക്കിലോ.

൧൨

ഒരു കർമ്മം പ്രഥമയാ-
മൊരു കർമ്മം ദ്വിതീയയും
രാമനാൽ രാവണൻ സ്വർഗ്ഗം
നയിക്കപ്പെട്ട സംഗരേ.

൧൩

നയിക്കപ്പെട്ട ക്രിയയിൽ
കർത്താ രാമൻ തൃതീയയാ
കർമ്മമേകം രാവണനാ-
മതീ പ്രഥമയോക്തേ.

൧൪

സ്വർഗ്ഗം ദിവിതീയയെന്നത്യ-
മേവം ഭൂമിയാദിയെങ്ങുമേ
കമ്മ കർത്തൃപ്രയോഗത്തിൽ
ഭിദ്യതേ സ്വയമിന്ധനം

൧൬

അത്ര കർത്താവില്ലം കമ്മ-
ത്തിലുമിന്ധനമാണെടോ
പ്രയോഗക്രമമീദണ്ണം
ചൊന്നേൻ കേരളഭാഷയിൽ.

൧൭

ആകാശമധയാദുവിധമുണ്ട-
തിനെപ്പറയാം ക്രമാൽ
പദേ പദാന്തരാപേക്ഷാ
ഭാവമാകാശക്ഷയാണപോൽ.

൧൮

ആകാശക്ഷപ്രകരണം.

ക്രിയയേയും ക്രിയയുള്ള
കാരകങ്ങളെയൊക്കെയും
അനേപംബിച്ചിരുന്നേര-
മൊന്നാമാകാശക്ഷയാസ്സരം

൧

ഒന്നിന്റെ വകയായുള്ള
വസ്തു സംബന്ധിയാണെടോ
സംബന്ധമാത്രമേ ഉണ്ടാ
തത്രാഷ്ടി വിഭക്തിയും.

൨

കൃഷ്ണന്റെ ഗോവിന്ദക്കണ്ടേൻ
തത്രസംബന്ധി ഗോവെടോ
കൃഷ്ണൻ സംബന്ധമാക്കുന്നു
ഗോവവനുള്ളതാകയാൽ.

൩

മുന്നിൽ സംബന്ധിയായിട്ടു
സഭവിഷമം പദങ്ങളട
സംബന്ധത്തെത്തീർത്തീടും
രണ്ടാമാകാംക്ഷയിൽസഭേ.

രണ്ടാകാംക്ഷയിലും കണ്ട
പദമെല്ലാം വിശേഷ്യമാം
ലിംഗം വിഭക്തി വചനം
മൂന്നും തന്നോടു തുല്യമായ്.

൫

പിന്നെക്കാണുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ
തന്നെ തന്റെ വിശേഷണം
ജാതി ക്രിയ ഗുണം ഭൂധ്വം
സംഖ്യസംജ്ഞയിതെന്നിനാൽ.

൬

വിശേഷിക്കപ്പെട്ടാ ശബ്ദം
വിശേഷ്യം താൻ പ്രധാനവും
ജാതിക്രിയാദിയായ് നില്ക്കു-
മപ്രധാനം വിശേഷണം

൭

വിശേഷണങ്ങളെത്തേറ്റാ
മൂന്നാമാകാംക്ഷയിൽ ക്രമാൽ
ജാതിക്രിയാദിയാറിനു-
മുദാഹരണമിവിധം.

൮

* ക്ഷത്രോത്തമൻ ക്ഷാ പരിപാല ലോലൻ
സൽകീർത്തിമാൻ സാധനൻ തഥൈകൻ
രാമാഭിധൻ ജാനകി തൻ മണാളൻ
പാലിക്കുമൊറാകണമാത്തമോദം.

ൻ

ജാതിക്രിയാദിയായ് നില്ക്കു-
മപ്രധാനം വിശേഷണം
വിശേഷ്യത്തിനു മുമ്പായി
സംഭവിച്ച വിശേഷണം.

൧൦

പൂവ്വം പ്രകൃതി മുൻപെങ്കിൽ
താൽക്കാലികമനന്തരം
മൂലനാം രാവണൻ ചത്തു
വീണപ്പോൾ ദിവ്യഭേമനായ്.

൧൧

രാവണന്നത്ര മൂലതപം
പൂവ്വമായ വിശേഷണം
ചത്തുവീണെന്നതിൽ പിന്നെ
ദിവ്യഭേമനന്തരം.

൧൨

വിശേഷണ വിശേഷ്യങ്ങൾ
കീഴ്ചിധം ക്രമമീരിതം
നാലാമാകംക്ഷയൽ ക്തപാന്താ-
ദ്യവ്യയാകാരമായിട്ടം.

൧൩

അപൂർണ്ണക്രിയയെച്ചൊല്ലു-
മതിന്റെ കാരകാഭിധം
അഞ്ചാമാകാക്ഷയിൽ ചൊല്ലും
വിഷയേവനസപ്തമി.

൧൪

അതിന്റെ വകയെല്ലാവു-
മത്രതന്നെ കഠിക്കണം
സപ്തമിക്കുവിക്കുന്നോ-
രനന്തരവിശേഷണം.

൧൫

വിഷയം തത്ര ഗോവിന്ദേ
സംഗതേ വിചിനാന്തമെ
ആരാമാകാംക്ഷയിൽ കാണാം-
മുചമാനം സസാധനം

൧൬

സാദൃശ്യത്തെ ഫലിപ്പിക്കു-
ന്നന്യവസ്തുപമാനമാ
ഉപമേയം കഥാഭൂത
വർണ്ണവസ്തുവുമോക്കെടൊ

൧൭

ശ്രീരാമൻ ചന്ദ്രനെനോണം
പ്രജാനന്ദപ്രദാതകൻ
ശ്രീരാമൻ കഥയിൽ പെട്ടാ-
രുപമേയം പദാന്തമാം.

൧൮

പ്രജാനന്ദം കൊടുക്കുന്ന
സാദൃശ്യത്തെത്തളിക്കുവാൻ
ചന്ദ്രനാമന്യനെച്ചെന്ന
തുപമാനപദാന്തമാം.

൧൯

ആരാകാംക്ഷയിലും കണ്ട
പദങ്ങളെയനുക്രമാൽ
വാചകമേയത്തുചെയ്യുന്ന-
തന്വയം തന്നെയായ്ക്കും.

൨൦

അനവസ്ഥപദത്തിന്റെ
വിഭക്തിക്കനുരൂപമാം
സ്വാഭാവികപ്രത്യയഭേദം
ചൊല്ലുമ്പോൾ നവയത്നമാം.

൨൧

ഭാഷാത്മപ്രകരണം.

പുല്ലിംഗത്തിലകാരാന്തം
പ്രഥമയ്ക്കു കമാനീട്ടം
വചനത്തിങ്ക “ലന്നെനീ”-
മലയാളത്തിലത്നമാം.

൧

നപുംസകത്തി “ലതു” താൻ
സ്മൃതിയിൽ ലിംഗം കുറഞ്ഞുമാം
പണ്ടേ കേരളഭാഷയ്ക്കു
രണ്ടാം വചനമില്ലപോൽ.

൨

മൂന്നാം വചനമെന്നാകി-
ലന്നെനുള്ളതു “മാറു” മാം
“അമ്മങ്ങൾ” ഒന്നും സ്മൃതിയിലേ
“കള്ളു” ന്നും മറുമാകിലാ.

൩

ഇകാരാന്താദികൾക്കെങ്ങു-
മത്നം പ്രകൃതിതന്നെയോ
ഏകരാന്തത്തി “നാവ” ന്നാം
നകാരാന്തത്തിലും കപലിൽ.

൪

ഓകാരാന്തത്തി“നോവെ”ന്ന
മെഴകാരാന്തത്തി“നെഴവു”മാം
പ്രഥമാത്മം വിധിച്ചും വ-
ച്ചതിലേയെന്നു ചേർക്കുകിൽ.

൫

ദിതീയസ്തത്വമായീടും
പുംസ്രീലിഗജഭരം രണ്ടിലും
ക്ലീബത്തിന്നത്തായെന്നുളളോ-
രാഗമം ചേർത്തദന്തകേ.

൬

ദിതീയാദി വീഭക്ത്യത്വം
ചേർത്താലേ ഭംഗിയാസ്തു
തൃതീയസ്തോടുകൊണ്ടുടേ
മേതുവായിട്ടു മാലുമാം.

൭

ഇക്കിന്നെന്നു ചതുത്വത്വ-
മായിട്ടും വേണ്ടിയൊന്നുമാം
പഞ്ചമിക്കിങ്കൽ നിന്നെന്നും
മേതുവായിട്ടുകാളുമാം.

൮

ഷഷ്ഠിക്കിൻറയുടേയെന്നും
ഇപ്പിങ്കൽവെച്ചു സപ്തമീ
വിഷയേ സപ്തമിക്കത്വം
വിഷയത്തിങ്കലാണെന്നോ.

• സമാസത്തിലിരിക്കുന്ന
പദങ്ങളെയനുക്രമാൽ
വിഗ്രഹിച്ചുപ്രഭാഷായാ-
മാക്കുകിൽ പരിഭാഷയാം.

ഏവം കേരളബാലകർന്നിയുവാൻ
 ഗീവാണ ഭാഷാക്രമം
 ബോധത്തിന്നമൃതാനുരൂപ മധുരം
 ചൊന്നേൻ ചുരുക്കിട്ടുഞാൻ
 ദോഷം പാരമിതികലങ്കിലുമിതാ
 ക്കാവ്യം പഠിക്കുന്നവ—
 ക്കാവശ്യം പുനരായതോത്തന്നിനം
 തോഷിക്കണം സജ്ജനം.

൧൧

ഇതി ശ്രീ കേശവസ്മരിവിരചിതേ
 ബാലപാഠാമൃതേ
 പ്രഥമഭാഗഃ
 സമാപ്തഃ

—൦—

ഭി തീ യ ഭാ ഗ ഃ.

വണ്ണസംജ്ഞാപ്രകരണം!

വണ്ണങ്ങളായുഭാഷയ്ക്കു—
 ഞ്ഞിയാലൻപതുണ്ടുപോൽ
 ലളങ്ങൾക്കവിശേഷതപം
 മതം ശബ്ദാഗമങ്ങളിൽ.

അകാരം മുതലായിട്ട—
 ഞ്ഞുകാരംവരെയുണ്ടോ
 പതിന്നാലിന്മെച്ചു'ന്നം
 സംജ്ഞയാ'സ്വര'മെന്നതും.

അമ്മെന്നുള്ളതനുസപാരം
 വിസഗ്ഗമതിനപ്പാറം
 കകാരം മുതലായട്ടു
 ഹകാരംവരെയൊക്കെയും.

൩

‘ഫല്ലെ’ന്നും സംജ്ഞയായിട്ടും
 ‘വ്യാജന’ാഖ്യയുമുണ്ടുപോൽ
 അനുസപാര വിസഗ്ഗങ്ങളും
 രണ്ടിലും വ്യാജനത്തിലും.

൪

അകാരം ചേന്നു കാണുന്ന-
 തുച്ചാരണനിമിത്തമായ്
 അകാരം ഹ്രസ്വമായിട്ടു-
 മകാരം ദീർഘമിങ്ങനേ.

ഇകാരാദികളിരണ്ടും
 ഹ്രസ്വ ദീർഘങ്ങളാം ക്രമാൽ
 ഏകാരം മുതലായ്നാലും
 ദീർഘവണ്ണങ്ങളും തന്നെയാം.

൫

സന്ധ്യക്ഷരങ്ങളെന്നുള്ള
 സംജ്ഞയുണ്ടിവനാലിനും
 അച്ചേകമാത്രമാം ഹ്രസ്വം
 ദീർഘത്തിൽ രണ്ടു മാത്രയാം.

൭

പുതത്തിൽ മാത്ര മൂന്നത്രേ
 ഭൂരാഹ്യാനാദിയിൽ പ്പതം.
 രാമ! വാ ഇരി ഹേ കൃഷ്ണ!
 നന്നല്ലേ നിന്റെ ചേട്ടിതം.

൮

ഭൂമേ! രാമ വരൂ എന്നീ
 ഹ്രസ്വദീർഘപ്പുതങ്ങളും
 കകാരം മുതലായിട്ട-
 ങ്ങയ്യഞ്ചിന്നഞ്ചുവർഗ്ഗമാം.

ന

കവർഗ്ഗം താൻ ചവർഗ്ഗതാൻ
 ടവർഗ്ഗം താൻ തവർഗ്ഗവും
 പവർഗ്ഗമിവയഞ്ചിന്നം
 'ക' 'ച' 'ട' തപാദി സംജന്തയാ.

മം

വർഗ്ഗങ്ങളഞ്ചിലും മുന്നേ
 വണ്ണമഞ്ചും യഥാക്രമം
 ഖരംപിന്നേ തതി ഖരം
 മൂടുവും ഘോഷവും തഥാ.

മഥ

അനനാസികമീചണ്ണം
 ശബ്ദശാസ്ത്രാനുശാസനം
 അന്തസ്ഥവണ്ണമാകുന്ന
 യകാരാദി ചതുഷ്ടയം.

മവ

ശകാരാദികൾ നാലിന്ന-
 മുഷ്ടാവെണ്ണണ്ടു സംജന്തയും
 അകാരം താൻ കവർഗ്ഗം താൻ
 ഹകാരം താൻ വിസർഗ്ഗവും.

ചന

കണ്ഠജന്യങ്ങളതിനാൽ
 കണ്ഠ്യങ്ങളിവയിത്രയും
 ഇകാരം താൻ ചവർഗ്ഗം താൻ
 യകാരം താൻ ശകാരവും.

മര

താല്പര്യങ്ങളുള്ള മൂലം
താല്പര്യങ്ങളുണ്ടിങ്ങിട്ട്
ഈകാരം രേഖയും പിന്നേ
ടവട്ട് താൻ ചകാരവും.

൧൫

മൂല്യങ്ങളുള്ളതിനാൽ
മൂല്യങ്ങളുള്ളതൊക്കെടോ
ഈ കാരം താൻ ലകാരം താൻ
തവട്ട് താൻ സകാരവും.

൧൬

ദന്തങ്ങളുള്ളതിനാൽ
ദന്തവട്ടങ്ങളുള്ളതും
ഉകാരം താൻ പവട്ട് താൻ
ഉപലംഭം നീയമെന്നതും.

൧൭

ഓഷ്ഠങ്ങളുള്ളതിനാൽ
ഓഷ്ഠങ്ങളുള്ളതൊക്കെടോ
വട്ടമഞ്ചിലുണ്ടുണ്ട-
ഉത്രേ ഞ്ഞെണ്ടുണ്ടു.

൧൮

മകാരവുമിവയെല്ലാം
നാസയും സ്ഥാനമാണെന്നും
ഏകാരം താൻ മകാരം
കണ്ഠതാലുഭവങ്ങളും.

൧൯

ഓകാരം താൻ മകാരം
രണ്ടും കണ്ഠങ്ങളുള്ളതും
ജിഹ്വമൂലീയമാവുന്നതും
ജിഹ്വമൂലേ ഭവിച്ചിട്ടും.

൨൦

അനുസപാശാഖ്യ വണ്ണത്തി-
നാസ്ഥാനം നാസതന്നെയും
വകാരത്തിന്നു ദനോദ്ധ്യാ
വണ്ണസ്ഥാനങ്ങളിങ്ങനേ.

൨൧

കകാരത്തിന്നു മുന്നിട്ടും
പകാരത്തിന്നു മുൻപിലും
ജിഹ്വാമൂലീയവും പിന്നീ-
ടുപലമാനീയവും ക്രമാൽ.

വരുമദ്ധവിസർഗ്ഗാപോ-
ലതു വേദത്തിലുണ്ടുപോൽ
വട്ടത്തിൽ പൊട്ടുപോലുള്ള
കുത്തല്ലോ വിനുവെന്നതും.

൨൩

ഏകബിന്ദുവനുസപാരം
വിനുയുഗ്മം വിസർഗ്ഗവും
സ്ഥാനത്തുനിന്നു വണ്ണങ്ങ-
ളെഴുപ്പിപ്പാമേവിടും.

൨൪

വായുപ്രയോഗഭേദത്താൽ
പ്രയത്നം രണ്ടു ജാതിയാം
ആദ്യന്തരമതിൽ പൂർവ്വം
ബാഹ്യമത്രേ തദന്തരം.

൨൫

നാലുണ്ടാഭ്യന്തരംസ്തപ്ത-
മീഷൽ സ്തപ്തം തഥാപരം
വിവൃതം സംവൃതം താനും
പതിനൊന്നുണ്ടു മറ്റതും.

൨൬

സ്വപ്നാശ്ച കകാരം മുതലായ്
മകാരംവരെയൊക്കെയും
രണ്ടാംസ്വപ്നാശ്ചത്തിലന്തസ്ഥ
൨൯ നാലുമകപ്പെട്ടും.

൨൭

ഉപാധാക്കരേണ സ്വരങ്ങളരേണ
വിവൃതാഖ്യപ്രയത്നമാം
അകാരത്തെ പ്രയോഗിച്ചാ-
ലതിങ്കൽ സംവൃതം വരേ.

൨൮

അതു പാണിനിസൂത്രത്താ-
ലറിവിടുന്നു കേവലം
വിവാരമഥസംവരം
ശ്വാസം നാഭഞ്ച ഘോഷവും.

൨൯

അഘോഷമല്ലപ്രാണൻ താൻ
മഹാപ്രാണമുദാത്തവും
അനുദാത്തം സ്വമിതവും

൩൦

ബാഹ്യയത്തങ്ങളിത്രയും.
കണ്ഠാദിസ്ഥാനവും പിന്നീ-
ടാന്തരാഖ്യപ്രയത്നവും
രണ്ടുമേതേതിനൊത്തന്നാ-
ലതുതമ്മിൽ സവണ്ണമാം.

൩൧

ഹല്ലമച്ഛം സവണ്ണങ്ങള-
ഉല്പതമിലൊരിക്കലും
ഈവണ്ണം താൻ സവണ്ണം താൻ
സ്ഥാനഭിന്നങ്ങളെങ്കിലും.

൩൨

തമിഴിൽ സാവർണ്യമെന്നങ്ങു
 വണ്ണിക്കുന്നു മഹാജനം
 കാരം തകാരമീരണ്ടും
 വണ്ണങ്ങൾക്കനുബന്ധമാം

൩൩

ഇതുപേർത്തുച്ചരിച്ചാലു-
 മക്ഷരം സ്വസ്വരൂപമാം
 ഉച്ചാരണസുഖത്തിന്നാ-
 യത്ര കാരാൻബന്ധനം.

൩൪

ശാസ്ത്രീയമായ് തകാരത്തി-
 നുണ്ടു കിഞ്ചിൽ പ്രയാജനം
 വണ്ണത്തോടൊത്തു വണ്ണിച്ചാൽ
 സവണ്ണങ്ങൾക്കു സംജന്യമാം.

൩൫

അവണ്ണമെന്നു ചൊല്ലുവാ-
 ഉത്തമാത്തം ഗ്രഹിക്കണം
 അകാരന്താനുമാർകാര-
 മേയുമോവാ ഗുണാഖ്യമാം.

൩൬

ആകാരമാറുമെകാര-
 മെയ്വാ വൃദ്ധികളായ്തരം
 ശാസ്ത്രസംജ്ഞകളുണ്ടിന്നു
 മക്ഷരങ്ങൾക്കു വേണ്ടൊളോം.

൩൭

ബാലന്മാർക്കറിവാനേവം
 ദിഗ്ദാന്തം ഞ്ഞുരച്ചിതു.

സന്ധിപ്രകരണം.

വണ്ണങ്ങൾ തമ്മിലൊന്നിച്ചു
ചെമ്മേ ചേരുകസന്ധിയാം
പ്രകൃതിപ്രത്യയങ്ങൾക്കും
വണ്ണങ്ങൾക്കും യഥോചിതം.

൧

സന്ധി യുണ്ടാകിലുണ്ടാകാം
വിശേഷത്തേ ഗ്രഹിക്കുവാൻ
സന്ധിപ്രകരണം പാരം
സംക്ഷേപിച്ചു കമിച്ചിടാം.

൨

അച്ചോടച്ചക്ഷരത്തിന്റെ
സന്ധിക്കു ചുറ്റും സന്ധിയെന്ന പേർ
ഹല്ലക്ഷരങ്ങളൊന്നിച്ചു-
ലേവം ഹത്സന്ധിയെന്നമാം.

൩

ഹല്ലിനോടോ വിസർഗ്ഗം ചേ-
ന്നുചിനോടോ ലയിക്കുകിൽ
വിസർഗ്ഗസന്ധിയെന്നേവം
ത്രിവിധം സന്ധിയുണ്ടിതിൽ.

൪

ആഗമം പുനരാദേശം
ലോപം ദ്വിതപവുമിങ്ങനേ
വണ്ണങ്ങൾക്കു വിശേഷത്വം
വണ്ണിച്ചീടുക സന്ധിയിൽ.

൫

ഒന്നോടൊന്നിപ്പോഴെപ്പോലെ
 കൂടിനിൽക്കുന്നതാ ഗമം.
 ഒന്നിൻസ്ഥാനത്തിലരിപോൽ
 മറെറാനാദേശമില്ലാത്തതും.

൬

പ്രസംഗീഭൂതമാ വണ്ണം
 പ്രദർശിക്കാത്തപോലോ
 ഒരു വണ്ണമിരിക്കു-
 ന്നതാതാൻ ദ്വിതീയമെന്നതും.

൭

ആഗമാദ്യപദേശങ്ങൾ
 കൊടുക്കത്തന്നുവെന്തിനാ
 അക്ഷരത്തിന്നു ശാസ്ത്രത്തി-
 ലിത്തെന്നുണ്ടൊരു സംജ്ഞയും.

൮

ഇത്തക്ഷരം പ്രയോഗത്തിൽ
 ചെറുതാ കാണാതെ വന്നുപോം
 സ്വപ്നം കാർഷ്വാനന്തരത്തിനി-
 ണ്ണിത്തുകൾക്കുള്ള കല്പനം.

൯

കാരമിത്തായ്ക്കുന്നീടു-
 മാഗമം ടിത്തുതന്നെയോ
 കകാരമെങ്കിൽ കിത്താകം
 മകാരം മിത്തായ്ക്കുന്നതും.

൧൦

ടിത്താകമാഗമംതാഴെ
 തെത്തുപിറക്കുന്നതാതാൻ
 കിത്തുമൂലം നികിരീടംപോൽ
 മിത്തങ്ങന്യസ്വരോഭമാം.

൧൧

ഇവണ്ണത്തിനുമേല്പട്ടു
സവണ്ണസപരമെന്നിയേ
അന്യസപരമിരിക്കുമ്പോ-
ളാദേശിക്കായകാരവും.

൧൨

വകാരന്താനുവണ്ണത്തി-
ന്നുവണ്ണത്തിനുരേഹവും
അവണ്ണത്തിനുമപ്പണ്ണം
ലകാരംസന്ധിയിൽസഖേ.

൧൩

അയ്യനപരം പിത്രവിലാനനസ്ഥേ!
മയ്യേലുമക്കൺമുന തും കടാക്ഷം
രംയാളുകൾക്കേകുവാണിയമ്മേ!
കയ്യാലിതാലാകൃതിഞാൻതൊഴുന്നേൻ.

൧൪

രഹങ്ങളെയൊഴിച്ചുള്ള
ഹല്ല ഹല്ലിനു കീഴിലായ്
സപരത്തികുലിരിക്കുമ്പോ-
ളിരട്ടിച്ചുകഥിക്കണം.

൧൫

ദപിതപമങ്ങളിഖരങ്ങളിലൊന്നി-
ങ്ങെത്തുമെങ്കിലധരം ഖരമാകും
അത്ര ഘോഷ ലിപിയോ മുദ്രവല്ലോ
പതഗ്വലംസുമുഖി ദദ്ധ്യുഷിതാനും.

൧൬

ഏകാരത്തിന്നയാദേശം
സപരം പരമിരിക്കുകിൽ
ഓകാരത്തിന്നയാദേശം
നയനം ലവനം ക്രമാൽ.

൧൭

ആയെന്നാദേശമെക്കണ്ടാ-
മാവെന്നായിടുമേഴവിനം
നായകൻ പാവകൻ മുൻപാ-
മുദാഹരണമുണ്ടുപോൽ.

൧൮

പദാന്തത്തിലിരുന്നീടു-
മയവാദിയിലന്യമാം
യകാരാന്താൻ വകാരാന്താൻ
ലോപിച്ചിട്ടും വരാമെടൊ.

൧൯

തളുമാന്യോ അന്യയന്തി
വടവേഹിതരാവിദം
മലയാളത്തിലീസന്ധി
വരുമാറില്ലയെന്നമേ.

൨൦

യകാരാദികമായിട്ടും
പ്രത്യയം പരമെന്തുകിൽ
ഓകാരത്തിങ്കലവെന്ന
മൗകാരത്തിങ്കലാവുമാം.

൨൧

ഗവ്യാ നാവ്യാ തഥാ ഗോവി-
ന്നപ്പറം യുതിയെന്തുകിൽ
ഓകാരത്തിന്നവാദേശം
തത്ര ഗവ്യുതിരൂപമാം.

൨൨

അക്ഷേന്ദ്രാജിനശബ്ദ-
ഊത്തരത്തിൽ ഭവിക്കിലും
ഗവാക്ഷന്താൻ ഗവേന്ദ്രന്താൻ
ഗവാജിനമിതിക്രമാൽ.

൨൩

ഗവ്യനാവ്യഗവാക്ഷാദി
കൃമംവ്യാകരണങ്ങളിൽ
വിസ്തരിച്ചു കഥിച്ചിട്ടു-
ണ്ടത്രദിങ്മാത്രമീരിത.

൨൪

ഏകാരം താനുമോകാരം
പദാന്തത്തിലിരിക്കിലോ
ലോപികൾ തൽപരാകാരം
തേത്രകളേഭാവടോത്രവൈ.

൨൫

അവണ്ണത്തിനു മുൻപായി-
ട്ടിവണ്ണം വന്നിരിക്കിലോ
ഏകാരം രണ്ടിനും കൂടി-
ട്ടാദേശിക്കും ബുധേശപരൻ.

൨൬

ഉവണ്ണമെങ്കിലോകാര-
മവണ്ണം സതതോദിതം
അവണ്ണത്തിനുമുമ്പെങ്കി-
ലുവണ്ണം രേഫമാണ്യം.

൨൭

അകാരം ലതപമേശീടും
ഹ്രസ്വമാം ദീപ്തമണ്ഡൻ
കൃഷ്ണലിയെന്നകാരത്തിൽ
അകാരത്തിൽ മഹലിയും.

൨൮

കൃഷ്ണലിയാദി ധകാരത്തിൽ
ദിഗിതപലോപാദിഫേതുവാൽ
രണ്ടുമൂന്നവിധം രൂപം
കണ്ടിടാം ശബ്ദശാസനേ.

൨൯

അവണ്ണത്തിന്നു സന്ധ്യണ്ണ-
മുത്തരത്തിങ്കലേത്തുകിൽ
രണ്ടിന്നും വൃദ്ധിയൊന്നപ്പോ-
ളാദേശിക്കും യഥാക്രമം.

൩൦

കൃഷ്ണകം വ്യോമഗണ്യോഽപം
ദേവൈകൃം ദയിതൈകൃപം
ഉപൈത്യാദികളിൽകാണും
വൃദ്ധിശാസ്ത്രാനുശാസനം.

൩൧

അക്ഷത്തിലൂഹിചേന്നാലും
വൃദ്ധിയക്ഷേണഹിനീമതാ
ഓതേ പാശ്യാന്തസമാസത്തിൽ
ഗുണവും വൃദ്ധിയുഃവരം

൩൨

സ്ഥൂലോതുഭവന്നം സ്ഥൂലേത
ബിംബോഽഗ്നം ശോണിതൈഃപ്രാപ്തം
സപശബ്ദത്തിന്നു മുകളി
ലീരയുപുനരീരിണി.

൩൩

വന്നാലും വരുമേ വൃദ്ധി
സൈപരം സൈപരിണിയെന്നമാം
പ്രശബ്ദത്തിന്നു മുകളി-
ലൂഹയും പുനരൂഹയും.

൩൪

ഏഷതാ നേഷ്യയും വന്നാൽ
പ്രൗഢപ്രൗഢാദിവൃദ്ധിയാം
തൃതീയാഖ്യ സമാസത്തി-
ലൃതശബ്ദം പരം വരിൽ.

൩൫

സുഖാത്തന്നെന്നതും വൃദ്ധി
പരമത്തങ്കലില്ലയാം.

പ്രാണവത്സതരാണാദി
വൃദ്ധിയും ശാസ്ത്രസമ്മതം.

൩൬

അവണ്ണാന്തങ്ങളായുജ്ജ്വാ-
രുപസ്കൃങ്ങൾ തങ്ങളേ
ഉത്തരത്തിലുകാരാദി
ധാതുവെങ്കിലുമീവിധം.

൩൭

പ്രാച്യപാർച്യതീത്വേവം
പാരാർച്യദിപുനസ്തഥാ
ഏഞാദിധാതുവെന്നാല-
ങ്ങാദേശം പരബ്രഹ്മം.

൩൮

സ്ഥാനയത്താദിയൊക്കുന്ന
വണ്ണമാദേശയോഗ്യമാം
സന്ധ്യക്ഷരമൊഴിച്ചു
സവണ്ണം തമ്മിലൊക്കുകിൽ.

൩൯

സ്വദീപ്താദേശമുണ്ടാകും
ഗുണാരാമൻ മഹീശ്വരൻ

൪൦

ദീപ്തംശകന്ധപാദിയിലില്ലയെന്നീ
ശാസ്ത്രാനുവാദം പരബ്രഹ്മമെങ്ങും
ശകന്ധകുക്സന്ധ തഥാമനീഷാ
ഫലീഷസീമന്തവുമിത്യനേകം.

൪൧

സ്വരസംഹിതയിലുണ്ണും
ചുരുക്കത്തിലുരച്ചു ഞാൻ
ഇനി പ്രകൃതിഭാവത്തെ
പറയുന്നേനറിഞ്ഞേപോൽ.

൪൨

പ്രകൃതിഭാവം.

അക്ഷരങ്ങളിരിക്കുന്ന
മാതിരിക്കവിശേഷമായ്
സന്ധിയിൽ സംഭവിക്കുന്ന-
തത്രേ പ്രകൃതിഭാവവും.

൧

പുതങ്ങൾക്കുചുപരമാ-
മെങ്കിൽ പ്രകൃതിഭാവമാം
കുണ്ഠാ അത്ര വരുകുമേ
സ്വദീഗ്ദ്ധാദേശമില്ലിതിൽ.

൮൦

൨

ഇവണ്ണാന്തമുവണ്ണാന്ത-
മേകാരാന്തമിവറിലേ
രണ്ടാം വചനമാകുന്നു
പ്രഗൃഹ്യം ശാസ്ത്രസംജ്ഞിതം.

൩

പ്രഗൃഹ്ണിന്നുമുണ്ണും
പ്രകൃത്യാ സ്ഥിതിവന്നിടം
ഹരീഘൃതൗ കവിഭ്രാന്താം
യകാരാദേശമില്ലിതിൽ.

ഇവണ്ണം താനവണ്ണം താ-
 റവണ്ണം വാ അകാരവും
 നാലിന്നു മനുവണ്ണാണു
 പരമെന്നാലുമാമിദം.

൫

പക്ഷേഹ്രസപവുമുണ്ടാകാം
 മൂന്നു രൂപങ്ങളുണ്ടിതിൽ
 ചക്രിഅത്രതഥാചക്രി
 അത്രചക്രത്രയെന്നമാം

൬

സമാസത്തിങ്കലില്ലേവം
 ഹസ്ത്യാശ്വരഥസംകലം
 പദാന്തസ്ഥിതിയില്ലാഞ്ഞാൽ
 ഗൌർവ്വവെന്നില്ല രൂപവും.

൭

അകാരാദി അകാരാന്തം
 വണ്ണങ്ങൾക്കേതിന്നും വരും
 ഋകാരമെങ്കിലും പക്ഷേ
 വരും പ്രകൃതിഭാവവും.

മുൻചൊന്നരേഹാദേശത്തിൽ
 ബ്രഹ്മച്ഛിരിതിരൂപമാം
 ഇവിടെ ബ്രഹ്മഋഷിയും
 ശുഭ്രേക്ഷവുമീവിധം.

൯

സമാസത്തിലുമിച്ഛുന്ന
 ഭാവം സംഗതമാണ്യം
 സപ്തച്ഛിന്നം സപ്തഋഷി
 ശ്രേഷ്ഠാനാമെന്നുമോർക്കണം.

൧൦

അമിയെന്ന പദത്തിങ്ക-
 ലീകാരം താനുമീദൃശം

അമീ ആഭാരിതപജ്ഞ
യാദേശമിവിദിപ്തയാം.

൧൧

അഞ്ചാഴിപ്പൊറായായുള്ളോ-
ർവ്യയത്തിനു മങ്ങിനേ
ഏകസ്വപരാവ്യയത്തിന്ന്
പ്രകൃത്യാസ്വപരമുണ്ടുപോൽ.

൧൨

ആ ധ്വജം പുനരാഹ്വതി
വൃദ്ധിയും പുനരില്ലതിൽ
നോ ഏവം പിന്നധോ ഏവ-
മില്ലവാദേശമിങ്ങങ്ങോ.

൧൩

ബിത്തായും പിന്നിബിത്തായു-
മകാരം രണ്ടുജാതിയാം
രണ്ടും ശബ്ദാശമത്തിങ്കൽ
കണ്ടുകൊള്ളാം സലക്ഷണം.
സ്വരസന്ധിമുരക്കത്തി-
ലുരചെയ്തേനറിഞ്ഞുപോൽ.

൧൪

ഐരാവതരത്നം

വിഭക്തിപ്രകരണം

പാണിനീയമതേനോക്തം
വിഭക്ത്യന്തം പദംഹിയൽ
തത്രസുപ്രത്യയാത്മാനുഃ
പ്രഥമാദ്യം വിഭക്തയഃ.

൧

അഷഷ്ടിപ്രഥമാസ്വേവ
താസുകാര കതാ മതാ-

അനന്യാധീനതായദ്യ
 ദ്വോഗഭൂമിഷു സപ്തസു.

൨

നിയതോപസ്ഥിതാവുചൈഃ
 കൃഷ്ണാ ലിംഗാധികേതടം
 ദ്രോണോവ്രീഹിർമിതാവകഃ
 സംഖ്യായാം പ്രഥമാ മതാ.

൩

കത്തുഃ ക്രിയാതഃ സംപ്രാപ്ത
 മഭീഷ്ഠാത്മനികമ്മണി
 സ്വാദപിതീയാമൃഗാക്ഷീവ
 ഫരിം ഭജതി ഭക്തരാട്.

൪

സ്വതന്ത്രേകത്തരിതഹ
 കരണേത്യാന്തസാധകേ
 തുതീയാഖലരാമേണ
 ബാണേനാഭിഗതോമൃഗഃ.

൫

നമസ്തപസ്വീ സ്വധാസ്വാഹാ
 ഭാനാതാദത്വയോഗതഃ
 ശിവായനമസ്തോഭ
 ചതുർത്ഥീഭവതിധ്രുവം.

൬

ഭേദാ വധേഃപനാത്യാതി
 പ്രകൃതേ ബ്രഹ്മണഃ പ്രജാഃ
 ഘേർത്തതുവഹിമാന്ധൃമാ
 ദിത്യാദൗപഞ്ചമീസ്തൃതാ.

൭

സ്വസ്വാമിഭാവാരേണശേഷേ
 കൃത്യോഗേകത്തുകമ്മണോഃ
 ഷഷ്ഠീശംഭോർഗണഃ ശൈവരേഃ
 കൃതിഃ കത്താസ്മതമ്നീഃ

൮

ആധാരവിഷയേവ്യാപ്തോ-
 നൃക്രിയാലക്ഷകക്രിയേ
 സപ്തമീകമലേഹംസ
 ആസ്തമത്യാദികേ ഭവേൽ.

ന

ബാലപാഠാമൃതം അനുബന്ധം.

ഐരാവതരത്നം.

പാണിനീ മമതനേന്ത്യാദിനാ-സുബിതി സുപ്ര
 ത്വയരൂപാഇത്യത്വംഃ ശേഷസ്തേഷം || ൧ || തത്രാ
 പിനാരകതപതാവൽ കാസാഞ്ചിദൈത്യാഹ-
 അഷ്ടിതി- താസു പൂർവ്വാകതപ്രഥമാത്യാസു സ
 പ്തസുസപ്തസാഖ്യാകാസു വിഭക്തിഷുമദ്ധ്യഇത്യത്വംഃ
 അഷ്ടിപ്രഥമാസെവ ന വിദ്യതൈഷ്ടി പ്രഥ
 മയോസുതാസെവ ഷഷ്ഠീപ്രഥമാതിരികതാസെവ
 വെത്യത്വംഃ തത്രദൃഷ്ടാന്തമാഹ അനന്ത്യതി അ
 നന്ത്യാധീനതാഅപരധീനതായോനഭൂമിഷ്ടിശ്ചഭൂ
 ക്ഷാദി ചൊഗശബ്ദിത ചിത്തനിരോധപൂർവ്കബ്രഹ്മ
 ജ്ഞാനസാധനാഭിദശാസപിത്യത്വംഃ താശ്ച ഭൂമികഃ
 ശ്രീമദ്വസിഷ്ഠനദഗ്നിതഃ ജ്ഞാനഭൂമിഃശ്ചഭൂ
 സ്വാൽ പ്രഥമാസമുദാഹൃതാവിചാരണാദപിതീയാതു
 തീയാതനമാനസീ സതപാപത്തിശ്ചതുർത്ഥീസ്വാ
 ത്തന്താത്സംസകതിനാമികാ പദാത്മഭാവിനീഷ
 ഷ്ടീ സപ്തമീതുർഗാസുതാ ഇതിതത്രശുഭേക്ഷാ
 പ്രഥമായാഃ മുക്ഷാരുപതേന, പ്രത്യഗപിവിദി
 ഷാം ബുദ്ധഃ കർമ്മാബ്ധുപ്ലാഭ്യശുചിതഃ കൃതാ
 ത്ഥാന്യസ്തമായാന്നിപ്രാവൃദ്ധന്തൈവനാതുവാ ഇതി
 വാർത്തിക വചനാനുസാരണാന്തർത്ഥാമിപ്രേരിതനി
 ഷ്ടാമകർമ്മാഖ്യപരധീനതപസംഭവാത്തഥാ പദാ

ത്ഥാഭാവിന്യാഃഷഷ്ടാണപി।ഭൂമികാ പഞ്ചകാഭാ
 സാത്വപാത്മാരാമതയാദൃശഃ। ആഭ്യന്തരാണാം ബാ
 ഹ്യാനാംപദാത്മാനാമഭാസനാൽ। പരപ്രയുക്തേന
 ചചിപ്രയന്തേനാവബോധനം। പദാത്മാഭാവിനീ
 നാമ ഷഷ്ടീഭവതിഭൂമികാ ഇത്യാപിവാസിഷ്ഠവാക്യാ
 ദേവപരപ്രയത്നമാത്രാപ്തത്മാനരൂപത്വേന പരാ
 ധീനതപസംഭവാച്ച തത്ഭിന്നാസുദിതിയാഭിയോഗ
 ഭൂമിഷ്ടപൂർവ്വപൂർവ്വ്യാ ഉത്തരോത്തരമേതുത്വൈനാ
 ന്യാധീനതപ്രയുക്തമേവേതിഭാവഃ। ഏവംസദൃശ്ച
 ന്തഃകാരകസംജ്ഞാഭിതീയാഭിനാ വിഭക്തീനാമ
 ഭിധായാഥക്രമൈപ്രഥമാഭിവിഭക്ത്യത്മാൻ കഥ
 യെന്നാദൗ പ്രഥമായാ അത്ഥമാഥ—നിയതോ
 പേതി। പ്രഥമാഉച്ചൈഃകൃഷ്ണ ഇതി നിയതോപ
 സ്ഥിതൗ തഥാതടം ഇതിലിംഗാധികേ, തഥാഭ്രോ
 ണോവ്രീഹിഃഇതിമിതൗ, തഥാഏകഃഇതിസംഖ്യാ
 യാമപിമതാസ്തീതിയോജനാ। ഉച്ചൈരിത്യലിംഗക
 സ്യനിയതോപസ്ഥിതികാഖ്യസ്യ സൂത്രോക്തപ്രാതി
 പദികാത്മസ്പ്രോദാഹരണഃ। കൃഷ്ണഇതിനിയതലി
 ണ്സസ്പ്രതിജ്ഞയഃ। നിയതോപസ്ഥിതൗ നിയതാ
 നിശ്ചിതാ ഉപസ്ഥിതിഃ ശബ്ദശ്രവണമാത്രേണൈ
 വജ്ഞാനംയസ്യതസ്തിൻ ശക്യാത്മഇത്യത്ഥഃ। ഏ
 വം തടമിത്യഭാഹരണേ। അനിയതലിംഗത്വേനനി
 രുക്തപ്രാതിപദികാത്മം സത്യപിലിംഗാധികേ
 ലിംഗമാത്രാധികൃച്ഛീത്യത്ഥഃ। തദപത്ഭ്രോണോവ്രീ
 ഹിഃ ഭ്രോണാഖ്യപരിമാണവിശേഷപരിമിതാഃ ശാ
 ലയഃ ജാത്യാഭിപ്രായേണൈകവചനം ഇത്യസ്തിന്ന
 ഭാഹരണേമിതൗ പൂർവ്വൽപരിമാണമാത്രാധികൃ
 ചീത്യത്ഥഃ। തഥാഏകഃ ഇത്യഭാഹരണേസംഖ്യാ
 യാം സംഖ്യാമാത്രേപിമതാ। പാണിന്യാഭ്യാചാര്യാ
 ണാം സംമതാസ്തീത്യത്ഥഃ। ഉപലക്ഷണമിദം സം

ബോധനസ്യാപി തന്മാത്രാപ്രകാരമപ്രഥമാ
 വിഭക്ത്യർത്ഥം ഇതിസിദ്ധം തഥാചസൂത്രപ്രാതി
 പദികാർത്ഥം ലിംഗപരിമാണവചനമാത്രേ പ്രഥമാ
 ഇതിവിസ്തരസ്തസിദ്ധാന്തൈരമുദ്യാംഭൃഷ്ടവ്യുദിദിതീ
 യാവിഭക്ത്യർത്ഥം കഥയതികത്തുധിതി കർമ്മണീത്യ
 തഃ പ്രാകതന്നേനകർമ്മസ്വരൂപം തത്രദൃഷ്ടാന്തമാ
 ഹ—മൃഗാ ക്ഷീവേതി യഥാകത്തഃ അഗ്നിഹോ
 ത്രാദിക്രിയാമാത്രപ്രധാനസ്യ ഗൃഹസ്ഥസ്യക്രിയാതഃ
 താംബൂലദാനാദി ലൌകികവ്യാപാരതഃ സംപ്രാ
 പ്തം സമുഗ്രമാഭിലാഷിതം പ്രാപ്തം ല
 ബ്ധം അഭീഷ്ടാത്മനി വാഞ്ചിതസ്വരൂപേ ക
 മ്മണി വിലാസവ്യാപാരേ പത്നീപാണിഗൃഹീതാ
 ചദിതീയാ സഹധർമ്മണീത്യമരോക്തേ ദിതീയാ
 നാമപാണിഗൃഹീതാ ധർമ്മപത്നേ വെത്യർത്ഥഃ യ
 ദ്വാപ്രഥമപത്യപെക്ഷയാ നവാദിതീയൈവമു
 ഗാക്ഷി ഹരിണനയനാ തരുണീത്വേന ദക്ഷാഭവ
 തീത്യല്യാഹാര സ്തദപദക്തലക്ഷണൈകർമ്മണി ദി
 തീയാ വിഭക്തിസ്ത്വാഭിതി സംബന്ധഃ അത്രാപിസൂ
 ത്രേ 'കത്തുരീപ്തീതതമംകർമ്മ' ഇതി 'കർമ്മണിദി
 തീയാ' ഇതി ച ഉദാഹരതി ഹരിമിതി (൪) തു
 തീയാർത്ഥമാഹ സ്വതന്ത്രഇതി തഥാചസൂത്രാണി
 'സ്വതന്ത്രഃകത്താ' 'സാധകതമം കരണം' 'കത്തുക
 രണയൊഃ തുതീയാ' ഇതിച ഉദാഹരതിരാമൈണ
 തി പഃക്ഷകത്തരിപുരുഷേ സ്വതന്ത്രാപരാ
 ധീനെ സതിതഥാ തസ്യകരണൈസാധനൈഃ പൃത്യ
 നസാധകേ അവശ്യകാൽക്കാരിണിച സതി തുതീ
 യാ ചലു ഭക്തിമുക്തിദ്യാമന്ത്യാ വിപത്തിരൂപാതദ
 പേക്ഷയാ തുതീയൈവാവസ്ഥാ ഭവതീത്യർത്ഥഃ ത
 തത്രനിർദ്ദേശം രാമേണേതി സുവർണ്ണമൃഗസ്യ
 ലോകാപ്രസിദ്ധത്വേന തദാസക്ത്യന്തേചിത്യേ

പിസപാതത്ത്യാദിനാ തത്സംഭവേന തജ്ജന്യോ
 ക്ത തുതീയാവസ്ഥാ ദർശനാദന്തഃ ശാസ്ത്രാചാർത്ഥ
 പാരതത്ത്വമേവ സർവാഹിതൈഷിഭിഃ പരി
 പാലനീയം ന തു ക്ഷണമാത്രമപി സപാതത്ത്യാദ്യ
 വലംബനീയമിത്യാശയഃ (൫) അഥ ചതുർത്ഥീവിഭി
 കൃത്യർത്ഥംകഥയതി നമഇതി ഏതേഷാം സ്വാഹാ
 ന്താനാമേവ ശബ്ദാനാം സാക്ഷാദ്ഭോഗേന, തഥാ
 ദാനന്ത്യ കർമ്മണായോഗേന, തഥാതാദർശന്ത്യയൊ
 ഗേന ച ചതുർത്ഥീവിഭക്തിഃ ശിവായനമ ഇ
 ത്യാദാവദാഹരണേ ധ്രുവഭവതീത്യർത്ഥഃ ആദി
 പദേന സർവ്വൈസ്സപസ്തി, പിതൃഭ്യസ്വധാ, അ
 ഗ്നയൈസ്വാഹാ, വിപ്രായഗാദദാതി, മകതയൈ
 ഹരിം ഭജതീത്യാദി പക്ഷേ നമഃ “പ്രണമെദു
 ണ്യവൽ ഭൂമാ വാശചാഞ്ചാലഗോഖരംഇത്യാദി
 ശ്രീമൽ ഭാഗവതോക്തം നമനം, തഥാസ്വസ്തി അ
 ഹിംസയാ സകലജീവകല്യാണം സ്വധാ പിതൃ
 യജ്ഞഃ സ്വാഹാ ദേവയജ്ഞഃ; ദാനം അന്നാദിഃ
 പ്രസിദ്ധമേവ താദർശ്യയോഗഃ ബ്രഹ്മൈകപ്രാപ്ത
 ത്ഥി തൈനമനോനിരോധഃ। ഏതൈസ്സാധനൈഃ
 കൃതപാശിവാച നമഇതി മന്ത്രോപാസനപൂർവ്വകമാ
 ദിശ്ശബ്ദാക്ത തത്പസാക്ഷാൽകാരേ സതിചതു
 ത്ഥി ജാഗ്രദാദ്യഃപക്ഷയാ ചതുർത്ഥസംഖ്യാകാ തുരീ
 യാവസ്ഥാ ധ്രുവനിശ്ചിതം ഭവതീത്യർത്ഥഃ (൬)
 ഏവം പഞ്ചമീമധ്യാഹ്ന ഭേദാവധാവിധി അപാ
 ദാനപദവാചൈ വിശ്ലേഷസ്യാവധിഭൂതൈ വസ്തുനി
 പഞ്ചമി വനാദ്യാതീത്യാദി തഥാപ്രകൃതൈ ഉപാ
 ദാനൈ ബ്രഹ്മണ ശ്വേതമുഖാൽ, യദാമായിനഃ പ
 രമോത്ഥനഃ പ്രജാഃ പ്രജജ്ഞിരെ ഇത്യാദൈ തഥാ
 ഹൈതൈ വഹ്നിമാൻ ധൃമാവിത്യാദൈ സ്മൃതഃ।
 പാണിനിനാകഥിതൈത്യർത്ഥഃ(൭) അഥഷഷ്ഠ്യർത്ഥം

രന്ന

[illegible]

ശിവം.

കേരളവർമ്മവിദ്യാമന്ദിരസമാവലി.

	രൂ.	അ.	സ.
പ്രവേശകം	൧	൦	൦
വിദ്യാർത്ഥകൃം സദ്യാജ്ഞാനം	൦	൪	൦
ബാലപാഠാമൃതം	൦	൩	൦
ശിരസ്സോത്രമാല	൦	൨	൦
ഭാഷാസൗന്ദര്യലഹരി	൦	൨	൦
സുബ്രഹ്മണ്യശതകം	൦	൧	൦
നിജാനന്ദവിലാസം	൦	൧	൦
ശിവശതകം	൦	൧	൦
അമൃതതരംഗിണി	൦	൧	൦
ചാന്ദചന്ദ്രശതകം	൦	൧	൦
മോളമുസ്സി	൦	൨	൦
വിജയലാപജം	൦	൨	൦
കൃഷ്ണമതവജ്രം	൦	൩	൦
കൃഷ്ണീയകക്ഷകാലാനലം	൦	൩	൦
ആർയ്യജയഭേരി	൦	൧	൦
കൃഷ്ണീയകക്ഷാനലം	൦	൨	൦

അപേക്ഷിക്കേണ്ടും മേൽവിലാസം.

കേരളവർമ്മവിദ്യാമന്ദിരം,

കരുവാ,

കൊല്ലം.